

DE INCADANSERES HELBA HUARA

In de lange rij van exotische dansers, die het Europeesch publiek de eigenaardigheden en schoonheid van een dikwijls onbekende en vaak onbegrepen folklore komen brengen, neemt de Peruviaansche danseres Helba Huara wel een bijzondere positie in. In de eerste plaats omdat zij door haar Spaansch-Indiaansche afkomst de ver van ons afstaande, primitieve ziel van de Incakunst met Europeesche mentaliteit kan benaderen en voor ons verklaarbaar maken. In de tweede plaats — en dit is een meer technisch detail, waarvan het publiek weinig zal kunnen apprecieeren doch dat desniettemin van groot belang is — doordat zij in haar oud Spaansche dansen zichzelf met castagnetten begeleidt, die volgens een eigengevonden techniek worden bespeeld, hetgeen aan de uitdrukkingsmogelijkheid en de soepelheid van dit klapinstrument zeer ten goede komt. Er is misschien slechts één andere danseres die op dergelijke wijze de castagnetten weet te doen fluisteren en oplaaien in plotselinge drift, een langzaam en merkwaardig opwindend crescendo tot een orgie van rythmisch geluid, versterkt door hakgetrappel... en die andere is de geniale Argentina.

Dit is trouwens de eenige overeenkomst; zooals Argentina's kunst voornamelijk het doen herleven van verschillende vormen der volksdans is, hetzij in Spanje of in Cuba of in Argentinië, door haar persoonlijk talent op hooger plan gebracht, zoo put Helba Huara de inspiratie van haar Spaansche dansen vooral uit de middeleeuwen, voornamelijk die dansvormen die toentertijd naar de Zuid Amerikaansche koloniën werden gebracht en zich sindsdien zelfstandig ontwikkelden, sterk beïnvloed door de Peruviaansche volksdans, die op hun beurt alle hun oorsprong vonden in de Incadansen.

Dit geheimzinnige volk, nu bijna geheel verdwenen, op enkele armzalige „pueblo's" na, waar de gedegenereerde nazaten slechts enkele resten van de eens zoo rijke folklore bewaren, bezat eens, nog voordat Europa deze landen had ontdekt, een groote beschaving, een bloeiende cultuur, een poëtischen natuurgodsdienst en een rijken legendenschat. Sporen van deze beide laatste Inca uitingen zijn tot op heden bewaard gebleven en de groote verdienste van de Peruviaansche danseres is: deze zorgvuldig te hebben vergaard om in dansdrama's en pantomimes zichtbaar uit te beelden. Daarbij paart zich de belangwekkendheid van origineele kostuums aan het onbekende en vaak verrassend schoone rythme der muziek, hoewel ook verscheiden dansen begeleidt worden door moderne melodieën, van Honegger en Vincent d'Indy. Het slagwerk, waarvan het soms obsedeerend rythme met groot raffinement aangewend wordt, vaak doorgevoerd tot een hypnotiseerenden dreun, zooals vroeger de medicijnmannen van den stam dat moeten hebben gedaan, versterkt de plastiek van den dans opmerkelijk. De overweldigende, haast hysterische indruk, dien sommige van haar woeste dansen laten, zooals die